

مقطع تحصیلی: کاردانی کارشناسی رشته: نقاشی ترم: چهارم سال تحصیلی: 1398-1399
 نام درس: نقاشی موضوعی نام و نام خانوادگی مدرس: ماندانا سپاسی
 آدرس email مدرس: sepasi.mandana@gmail.com تلفن همراه مدرس: 09122145708

جزوه درس: نقاشی موضوعی مربوط به هفته: اول دوم سوم چهارم پنجم
 text: دارد ندارد voice: دارد ندارد power point: دارد ندارد
 تلفن همراه مدیر گروه: 09382780052

دانشجویان محترم دو جلسه را به هنر آبستره اختصاص داده ام که کمک بسزایی به در ارتقاء دید و بینش شما در آثار کلاسی و آینده شما خواهد داشت. شما می توانید با ترکیب سبک های آبستره و اکسپرسیونیسم آبستره و سورئالیست به نتایجی در طرح های خود برسید که قبل از این مورد توجه شما نبوده است!
 به طور حتم طرح های شما با بهره گیری از المان ها، نوع نگاه و دیدگاه نقاشان، عکاسان و هنرمندان مطرح در زمینه های بالا به دستاوردهای قابل توجهی خواهد رسید. دو طرحی که در ارتباط با این کلاس خود تهیه می کنید به عنوان طراحی های کلاس طراحی شما پذیرفته خواهد شد.

سبک آبستره Abstract

یکی از اقدامات متهورانه که در نقاشی قرن بیستم به وقوع پیوست، نهضت هنر «آبستره» بود. آبستره در معنای عام، جدا کردن صفت با خاصیت مشترک میان چند چیز، و تاکید بر این وجه مشترک است. به عنوان مثال، می توان دایره را صورت انتزاعی تمامی چیزهای گرد دانست. عده ای لغت «آبستره» را به معنای «انتزاع و تجرید» تعبیر و معنی می کنند، و معتقدند که کلیه آثار انتزاعی و تجریدی، معنی ترجمه شده ای از کلمه آبستره هستند.
 در حالی که چنین نیست؛ بلکه، می توان گفت هنر «آبستره» به آن گونه آثاری گفته می شود که بسیار مجهول و نامحسوس و غیر قابل پیش بینی و به دور از انتظار مخاطبان است. و در این خصوص یکی از معروفترین مفسرین و مبلغین هنر آبستره «میشل سوفر» فرانسوی گفته است: «من هنری را آبستره می نامم که یادآور هیچ گونه واقعیت شکلی نباشد، حتی اگر نقطه ای باشد که هنرمند از آن آغاز به کار کرده باشد.»

آبستره به هنری اطلاق می شود که هیچ صورت یا شکل طبیعی در جهان در آن قابل شناسایی نیست و فقط از رنگ و فرم های تمثیلی و غیر طبیعی برای بیان مفاهیم خود بهره می گیرد. این اصطلاح در معنای وسیعش می تواند به هر نوع هنری اطلاق شود که اشیا و رخداد های قابل شناخت را بازنمایی نمی کنند، ولی عموماً به آن گونه از آفرینش های هنر مدرن اطلاق می گردد که از هر گونه تقلید طبیعت یا شبیه سازی آن، به مفهوم مرسوم آن در هنر اروپایی، روی می گردانند.

هنر آبستره

(Abstract art): از زبان بصری شکل، فرم، رنگ و خط برای خلق ترکیبی استفاده می کند که از دیگر رفرنس های بصری در جهان مستقل است. هنر آبستره همچنان مفهومی گنگ محسوب می شود. نقاشی آبستره یا انتزاعی به عنوان یکی از خالص ترین شیوه های بیان احساسات توصیف می شود، زیرا این سبک خالق خود را برای ارتباط آزادانه از طریق چشم، بدون محدودیت در شیوه های یافت شده در واقعیت عینی، دنبال می کند. نگرش های یافت شده در سبک نقاشی آبستره، جنبش های فراوانی نظیر اکسپرسیونیسم آلمانی، فوویسم، کوبیسم و اکسپرسیونیسم آبستره را در بر می گیرد.

تعریف هنر آبستره :

واژه‌ی «هنر آبستره» موسوم به «هنر انتزاعی»، «هنر غیر عینی»، «غیراستعاری»، «غیربازنمایی»، «آبستره‌ی هندسی» یا «هنر بتنی» یک کلمه‌ی نسبتاً گنگ برای نقاشی یا مجسمه‌ای است که اشیاء یا موضوعات قابل تشخیص را به تصویر نمی‌کشد. با این حال، هیچ نتیجه‌ی واضحی برای تعریف هنر آبستره، گونه‌ها و اهمیت زیبایی‌شناختی آن وجود ندارد. اغلب مفسران گاهی اوقات با این موضوع مخالف هستند که یک بوم نقاشی باید برچسب «اکسپرسیونیست» یا «آبستره» دریافت کند.

نمونه‌ی آن نقاشی آب رنگ «کشتی در آتش» است. نمونه مشابه دیگر، نیلوفر آبی از کلود مونه در گالری ملی لندن است. به علاوه، یک مقیاس قابل تغییر برای آبستره وجود دارد؛ از هنر نیمه آبستره تا هنر تماماً آبستره؛ بنابراین اگرچه این نظریه کاملاً آشکار است (اینکه هنر آبستره از واقعیت جداست)، وظیفه‌ی عملی جدایی آبستره از غیر آبستره می‌تواند به مراتب مشکل‌سازتر باشد.

ایده پشت هنر آبستره چیست؟

فرضیه‌ی پایه‌ی هنر آبستره این است که ویژگی‌های ظاهری یک نقاشی به اندازه‌ی ویژگی‌های بازنمایی آن مهم هستند. اجازه دهید تا با یک مثال ساده شروع کنیم. یک تصویر ممکن است شامل یک نقاشی بد از یک مرد شود، اما اگر رنگ‌های آن بسیار زیبا باشند، ممکن است اصلاً این نقاشی در نگاه ما زیبا به نظر برسد. این نشان می‌دهد که چگونه ویژگی ظاهری (رنگ) می‌تواند از ویژگی بازنمایی (نقاشی) پیشی بگیرد.

موریس دنیس، نظریه پرداز هنری و نقاش فرانسوی، نیز به این نتیجه رسیده است: "به خاطر بسپارید که یک تصویر اساساً یک صفحه‌ی مسطح پوشیده شده از رنگ با یک نظم مشخص است برخی از هنرمندان آبستره خود را اینگونه توصیف می‌کنند که به دنبال خلق یک هم‌تای بصری از یک قطعه‌ی موسیقی هستند؛ اثری که می‌تواند کاملاً به خاطر خود آن تحسین شود و نیازی به پرسیدن این سؤال که «این نقاشی چه چیزی را به تصویر می‌کشد» نداشته باشد.

برای مثال، ویستلر عادت داشت برخی از نقاشی‌های خود را با عنوان موزیکال نظیر «نوکتورن: چلسی آبی و نقره‌ای» معرفی کند؛ نوکتورن قطعه‌ای موسیقی است که بر پایه‌ی سنت اروپایی برای نواختن در شب ساخته شده است.

از واقع گرایی آکادمیک تا آبستره

تا اواخر قرن نوزدهم، اکثر نقاشی‌ها و مجسمه‌ها از اصول سنتی رئالیسم کلاسیک، همان چیزی که در آکادمی‌های بزرگ اروپا تدریس می‌شد، پیروی می‌کردند. بر اساس این اصول، وظیفه‌ی اول هنرارانه یک موضوع یا صحنه‌ی قابل شناسایی بود. با این حال، یک اثر هنری که بیشتر تحت تأثیر خواسته‌های سبک یا شیوه بود، می‌بایست واقعیت بیرون‌بازنمایی می‌کرد اما در اواخر قرن نوزدهم بود که اوضاعش تغییر کرد.

هنر امپرسیونیست نشان داد که سبک سرسختانه‌ی آکادمیک از نقاشی طبیعت‌گرایی دیگر به‌عنوان تنها شیوه‌ی اصیل از نقاشی محسوب نمی‌شود. در نتیجه، در بین سال‌های ۱۹۰۰ تا ۱۹۳۰، پیشرفت‌ها در دیگر حوزه‌های هنر مدرن، سبب خلق تکنیک‌های جدید با کمک رنگ، نفی نمای سه‌بعدی و اشکال تازه شد. تکنیک‌هایی که جست‌وجو و تلاش برای آبستره را بیشتر کرد.

آرتور بیچر کالس - منظره - 1921

واسیلی کاندینسکی - بدون عنوان

بن نیکلسون - بدون عنوان

اساس هنر تجریدی (آبستره) در حقیقت این اعتقاد است که ارزش‌های جهان شناختی در رنگ و شکل خلاصه می‌شود، و به طور کلی ربطی به مضمون نقاشی یا پیکره‌سازی ندارد (نقاشی می‌تواند ترکیبی از خطوط افقی و عمودی و سطوح یک دست رنگی باشد لزوم داشتن شکل مشخص و همه‌فهمی نیست).

کلیه آثار آبستره از نوع نقاشی، صرفاً برای دیدن و تماشا کردن و از نوع آثار حجمی، صرفاً برای لمس کردن نه برای لذت بردن و به خاطر سپردن ساخته می‌شوند؛ بنابراین این هیچ‌یک از مخاطبان نباید در مواجهه این آثار انتظار رؤیت یک صفت اخلاقی یا یک فضیلت معنوی را داشته باشند؛ زیرا هنرمندان این‌گونه آثار بدون در نظر گرفتن هیچ‌گونه قصد و موردی به خلق آن دست می‌زنند به همین دلیل آثار آبستره هرگز مشمول نقد منطقی نمی‌شوند، چون از یک ذهن و فکر منطقی تراوش نکرده‌اند که انتظار چنین نقدی از آنان برود.

بن نیکلسون - 1955

بالکومبرگین - بدون عنوان - 1935

آرتور بیچر کالس - منظره - 1910

هنرمندان آبستره‌ساز هرگز نمی‌دانند که (چرا و چگونه) به این اثر رسیده‌اند؛ ولی هنر انتزاع و تجرید، دارای هدف و مقصودی کاملاً معنی‌دار، و غایتی اخلاقی-انسانی است. «انتزاع» مصدر اسم فاعل منتزع بوده و به معنی «جدا شدن و خلاصه شدن» است، از همین رو با معنی تجرید می‌تواند مفهوم نزدیک داشته باشد؛ چون تجرید نیز به معنی «مجرد شدن، رها بودن و تنهایی جستن» است و به لحاظ اخلاقیات انسانی هنر انتزاعی دارای غایات انسانی بوده و پویایی هدفمند دارد. باید یادآور شویم که هنرهای انتزاعی و تجریدی، از جمله آثار مادی بوده به همین لحاظ، دنیوی بودن این گونه آثار کاملاً مشخص و معلوم است.

در کل، هنرهای انتزاعی به آثاری گفته می‌شود که قصد دارند فرم یا شکل مورد نظرشان را تا به حدی خلاصه و تجزیه کنند که از اسم اصلی آن شیء دور نشوند و قبل از این‌که آن شیء مورد نظر به نهایت خلاصه شدن برسد، دست از کار می‌کشند و دیگر آن شیء را خلاصه و تجزیه نمی‌کنند.

دوره ابتدایی آن از سال 1910 م آغاز شد و تا سال 1916 م ادامه یافت. در این مرحله هنر آبستره شامل یک روند ضد طبیعت بود. دوره بعدی از سال 1917 م شروع گردید و با جنبش «دستایل هلند» همراه شد و تا به حال راه ویژه خود را پیموده است. اولین اثر نقاشی آبستره در سال 1910 م توسط هنرمندی روسی به نام «واسیلی کاندینسکی» (1866-1944 م.) به وجود آمد.

اکیتام نارایانان - 1974

اکیتام نارایانان

اکیتام نارایانان

کاندینسکی - نقاشی با نقطه قرمز 1914

کاندینسکی - تصویر باقوت سیاه و سفید - 1912

آکس کانتوپاولوس، سنگ فایدریاد - 1958

این اثر به‌وسیلهٔ آبرنگ با سطوحی رنگین و با حالتی دینامیک، بدون توجه به جنبهٔ نمایشی آن‌ها کشیده شده است. در همین سال کاندینسکی کتاب معروف خود به نام «روحانیت در هنر» را به منظور توجیه کردن نکات استتیک، جهت‌یابی جدید هنر نقاشی، به رشتهٔ تحریر در آورد. این اولین کتابی بود که در زمینهٔ هنر آبستره نگاشته شد. خوب دانشجویان عزیز دانستن مطالب بالا برای شما ضروری است.

سئوالات:

- 1- جمله ای که یکی از معروف‌ترین مفسرین و مبلغین هنر آبستره «میشل سوفر» فرانسوی گفته را بنویسید؟
- 2- اساس هنر تجریدی (آبستره) چیست؟
- 3- ایده پشت هنر آبستره چیست؟
- 4- تعریف هنر آبستره چیست؟